

Szabó Róbert közgyűlési elnök vezetésével a napokban delegáció látogatott Heves lengyelországi testvérmegyéjének székhelyére, Przemyslbe. A magyar küldöttséget Jan Pączek, Przemysl megye kormányzója és Ryszard Admski, Przemysl megye tanácsának elnöke fogadta.

A lengyel és a magyar megyék feladatköreivel kapcsolatos szakmai konferencián mutatta be Heves megyét **Szabó Róbert** elnök és **dr. Barta Viktor** főjegyző. Az elnök elsősorban a megyei önkormányzatok területfejlesztési feladatköréről és a megye gazdasági potenciáljáról, míg a főjegyző a hazai közigazgatási átalakítás megyei önkormányzatokat érintő változásairól számolt be. Szó esett Przemysl megye fejlesztéspolitikájáról és a Podkarpackie (Kárpátalja) régió regionális operatív programjáról is.

A Heves megyei delegáció utazásának kiemelt célja volt a területfejlesztési feladatok mentén új gazdasági kapcsolatok építése. A lehetséges gazdasági együttműködések szimbolikus kezdeteként az egri Gál pincészet borainak sikeres bemutatkozása is megtörtént egy vacsoraest keretében a helyi sajtó képviselői, idegenforgalmi, vendéglátó-ipari és kereskedelmi üzletemberek jelenlétében.

A Heves megyei küldöttség tagjai felkeresték és megkoszorúzták a magyar katonák przemysl-i emlékműveit és Gyóni Géza költő emléktábláját.

Przemysl a magyar történelemben

A delegáció tagjaként ifj. Herman István alelnök magyar hadtörténeti vonatkozásban idézte fel Przemysl jelentőségét.
Przemysl helye a magyar történelemben azonos lapon íródott, mit Isonzó, Doberdó vagy a Don-kanyar. Az erődövet 1871-től kezdik építeni és egészen a világháború kirobbanásáig épült.

Przemysl nem egy nagy erőd, hanem az uralgó magaslatokra épített, a területet jól lefedő egy sor kiserőd. Célja elsősorban a keletről érkező támadások feltartóztatása és a magyarországi hágók védelme volt. A váröv jelentősége ellenére a védősereget zömmel harmadvonalbeli népfelkelők képezték. Az ágyúk állapota ennél is siralmasabb volt.

A mintegy 900 ágyúból 300 teljesen elavult, inkább múzeumba, mint a harctérre való volt. A fekete lőporfüstöt eregető ágyúk azonban meglepő módon megmentették kezelőik életét. Annyira abszurd volt jelenlétük, hogy a szemben álló oroszok cselnek vélték azokat, és ahol a füst felszállt, oda nem lőttek. A váröv első ostroma majd egy hónapig tartott, s furcsa módon a felmentését követő támadó hadművelet okozta később a vesztét. Felmentése után a védők egy része is bekapcsolódott az üldözésbe, a várövben felhalmozott élelmiszer jelentős részét pedig átadták a támadó 2. és 4. osztrák-magyar hadseregnek.

A sikertelen iwangorod-varsói csata után az újabb ostromra már nem maradt idő felkészülni. A védők legnagyobb próbatétele a második ostrom alatt nem is annyira az oroszok szakadatlan támadása, hanem az állandó éhezés volt. Az utolsó kitörési kísérlettel 1915. március 19-én a várövbe szorult egyetlen soralakulat, a magyar 23. hadosztály próbálkozott. A Tamássy altábornagy vezette, teljesen legyöngült magyar bakák nem tudták áttörni az oroszok állásait, és a saját vonalra is alig 30 százalékuk tért vissza.

A további harc értelmetlenségét látva a védők végül március 22-én feladták az erődöt. Másnap 9 tábornok, 2600 tiszt és mintegy 117 000 katona indult el Szibéria felé. A sors fintora, hogy az oroszoknak sem maradt sok idejük a berendezkedésre. Május 2-án kezdetét vette a később gorlicei áttörés néven a történelembe vonult ütközet, és alig egy hónap múlva, június 3-án ismét osztrák-magyar csapatok birtokában volt Przemysl erődje.

Az ostrom alatt is verseket írt

Az ostrom kétségkívül legismertebb személyisége Gyóni Géza volt. A költő tartalékos utász tizedesként kerül Przemyslbe. Az ostrom alatt továbbra is írt, költeményeit a Przemyslben megjelent Tábori újság folyamatosan leközölte. Legismertebb költeménye: „Csak egy éjszakára…" Öccsével közösen estek fogságba, s a hadifogságban testvére halála az a pillanat, ami az élethez kötődő utolsó szálat is elszakítja. A sors iróniája, hogy 1917. június 25-én, harmincharmadik születésnapján szólította magához az Úr.

{gallery}/cikk_kepek/visonta/prz{/gallery}

Eger, 2012.07.01.